

BUYUK BRITANIYA VA AQSH TA'LIM TIZIM

Bozorova Navro'za

*Jizzax davlat pedagogika universiteti
Xorijiy tillar fakulteti 2-bosqich talabasi.*

Ilmiy rahbar: **Qurbonova Nasiba**

Annotatsiya. Ushbu maqola Buyuk Britaniya va AQSHning ta'lim tizimlari haqida ma'lumotlar beradi. Maqolada Buyuk Britaniya va AQSHning ta'lim tizimining tashkiloti, asosiy xususiyatlari, o'qitish usullari, o'quv rejalarining o'zgarishi va ta'limning rivojlanishi haqida bilgiler beriladi. Maqola ta'lim sohasidagi umumiy bilimlarni oshirish, ta'lim rejalarini tushunishga yordam berish maqsadida tuzilgan.

Kalit so'zlar: Jahon universitetlari reytingi, AQSh: Amerika Qo'shma Shtatlari Buyuk Britaniya: Birlashgan Qirollikning Osiyodagi qismi, Angliya, Shotlandiya, Sifatli oliy ta'lim: Yuqori sifatli universitetlar va oliy ta'lim muassasalariga tegishli ta'lim turi. Tadqiqot ob'ektlari: Muhit, Talabalar hayoti O'qish to'lovi O'qish uchun talabalar tomonidan to'lanadigan yillik xarajatlar, shu jumladan o'qish to'lovlari, yashash xarajatlari va o'quv resurslari.

Abstract: This article provides information about the education systems of Great Britain and the United States. The article provides information about the organization of the educational system of the United Kingdom and the United States, its main features, teaching methods, curriculum changes, and the development of education. The article is written in order to increase general knowledge in the field of education, to help understand educational plans.

Keywords: World University Rankings, USA: United States of America United Kingdom: United Kingdom in Asia, England, Scotland, Quality Higher Education: Type of education related to high-quality universities and higher education institutions. Research Subjects: Environment, Student Life Tuition Fees The annual costs paid by students for study, including tuition fees, living expenses and study resources.

Абстрактный. В данной статье представлена информация о системах образования Великобритании и США. В статье представлены сведения об организации образовательной системы Великобритании и США, ее основных особенностях, методах преподавания, изменениях учебных программ, развитии образования. Статья написана с целью повышения общих знаний в области образования, помощи в понимании учебных планов.

Ключевые слова: *Мировые рейтинги университетов, США: Соединенные Штаты Америки. Великобритания: Соединенное Королевство в Азии, Англия, Шотландия. Качественное высшее образование: Тип образования, связанный с высококачественными университетами и высшими учебными заведениями. Предметы исследования: окружающая среда, студенческая жизнь. Плата за обучение Ежегодные расходы, выплачиваемые студентами за обучение, включая плату за обучение, расходы на проживание и учебные ресурсы.*

Kirish; Jahon universitetlari reytingiga ko'ra, dunyodagi eng yaxshi 200 ta universitetning yarmidan ko'pi AQSh yoki Buyuk Britaniyada joylashgan. Ikkala davlat ham sifatli oliy ta'limning boy an'alariga, mukammal tadqiqot ob'ektlariga va intellektual va akademik erkinlikni targ'ib qiluvchi madaniyatga ega. Biroq, ikkalasi ham, albatta, o'rganish uchun ajoyib muhitni ta'minlasa-da, ikki mamlakat o'rtasida universitet tuzilishi va talabalar hayotida juda ko'p farqlar mavjud. Ushbu maqolada Amerika va Britaniya ta'lim tizimlari o'rtasidagi asosiy farqlarni o'rganamiz. Ikki mamlakat o'rtasidagi narxlardagi farqlar ba'zan juda katta bo'lishi mumkin, lekin har doim ham emas. 2012-yilda kuchga kirgan qonun Angliyadagi universitetlar yiliga 9000 funt sterlinggacha (taxminan 14300 dollar) to'lov narxi belgilandi. Aytish joizki, bu Buyuk Britaniya talabalariga (Xalqaro talabalar uchun to'lovlar ko'pincha sezilarli darajada yuqori bo'ladi).

AQShdagi to'lovlar odatda quyidagilarga bo'linadi; shtat ichidagi o'qish to'lovlari va shtatdan tashqari o'qish to'lovlari, shuningdek, xususiy va davlat universitetlari o'rtasida. Xususiy universitet uchun o'rtacha to'lov yiliga 29,000 dollarni tashkil qiladi, ammo boshqalar yiliga 50,000 dollargacha etadi. Talabalarga ikkala mamlakatda o'qish xarajatlarini qoplashga yordam berish uchun hukumat orqali imtiyozli shartlar va foiz stavkalari bilan kreditlar mavjud. AQShda ta'limni moliyalashtirish haqida batafsil ma'lumot olish uchun Moliyaviy yordam markaziga tashrif buyuring va Buyuk Britaniyada ta'limni moliyalashtirish haqida ko'proq ma'lumot olish uchun Buyuk Britaniya uchun moliyaviy yordam bo'limiga tashrif buyuring. Buyuk Britaniya va AQShda o'qish o'rtasidagi eng sezilarli farqlardan biri bu kurslarning davomiyligidir. Buyuk Britaniyada deyarli faqat amerikalik hamkasblariga qaraganda qisqaroq kurslar mavjud va bu oliy ta'limning barcha darajalariga tegishli.

Buyuk Britaniyada bakalavr darajasi odatda 3 yil, Amerikada esa 4 yil. Buyuk Britaniyada magistraturada o'qish odatda 1 yil davom etadi, AQShda

esa bu 2 yil. Va nihoyat, Buyuk Britaniyada PhD darajasi 3 yildan 4 yilgacha bo'ladi (ba'zi kurslar bundan mustasno), AQShda esa odatda 5 yildan 7 yilgacha davom etadi.

Buyuk Britaniyadagi universitetlar odatda ma'ruzaga asoslangan bo'lib, vaqti-vaqti bilan baholashni o'z ichiga olishi mumkin, ammo Buyuk Britaniya universitetlari talabalar uchun imtihon oxirigacha yoki xatto, yil oxirigacha rasmiy bahoga ega bo'lmasligi ham mumkin.

Biroq, AQShdagi universitetlar ko'proq baholashga asoslangan va talabalar haftalik, biohaftalik yoki oylik baholari mumkin, ular yakuniy baho uchun yakuniy imtihon bo'ladi.

AQSh tizimi hali ham ko'plab ma'ruzalardan foydalanadi, ammo ular odatda Buyuk Britaniyada qaraganda kichikroq seminarlar yoki seminarlar bo'ladi.

Aytish kerakki, na Buyuk Britaniya, na AQSh o'qish oxirida hech qanday kafolatlangan ish taklif qilmaydi, ularning qoidalari bir-biridan farq qiladi.

AQShda xalqaro talabalar o'qishni tugatgandan keyin atigi 60 kun davomida mamlakatda qolishlari mumkin. Bu vaqt ichida siz F-1 vizasi bo'yicha ishga joylashish uchun boshqa kollejga yoki ixtiyoriy amaliy trening (OPT) dasturiga yozilishingiz kerak bo'ladi.

Bu har doim ham oson kirish yo'li emas va ko'plab talabalar 60 kundan keyin ketishadi. Biroq, so'nggi o'zgarishlarga qaraganda xalqaro talabalar Buyuk Britaniyada qolish va ikki yilgacha ishlash huquqiga ega ekanligini ta'kidlandi. Bu sizga rasmiy ta'limdan tashqarida haqiqatan ham mamlakatda qolish imkonini beradi.

Birlashgan Qirollik va AQSh madaniyati va ular taklif qiladigan narsalar jihatidan juda farq qiladigan mamlakatlardir. AQSh iqlimi va aholisi jihatidan xilma-xil davlat. Qayerda o'qishni xohlayotganingizga qarab, siz Kaliforniya yoki Floridada plyaj yonida, Kanada chegarasiga, qor va o'rmonlarga yaqin joyda yoki Nyu-York, Vashington yoki Sharqiy qirg'oqdagi Boston kabi gavjum shaharda yashashingiz mumkin. Buyuk Britaniyada chiroyli plyajlar va sohillar, shuningdek, Birmingem, Manchetar va London kabi ajoyib shaharlar mavjud bo'lsa-da, u kamroq xilma-xillikni ko'rsatadi. Siz qanday muhitda o'qishni xohlayotganingizga joy tanlashingiz mumkin, asosan bir xil iqlimda yashashni hohlasangiz Buyuk Britaniyani tanlashingiz mumkin, lekin agar siz turli iqlim va madaniyatlarni o'rganishni hohlasangiz, ehtimol AQSh eng mos keladi.

Aspirantura imkoniyatlari

Yuqorida aytib o'tganimizdek, Buyuk Britaniya ta'lim tizimining tuzilishi AQShdagidan farq qiladi.

Bu shuni anglatadiki, Qo'shma Shtatlarda o'z kasbini rivojlantirish va ixtisoslashmoqchi bo'lgan talabalar birinchi navbatda aspiranturaga borganda buni qilishadi.

Tibbiyot, huquq yoki muhandislik bo'ladimi, ko'pchilik mutaxassislik kasblari aspiranturadan mutaxassis malakasini talab qiladi.

Buyuk Britaniyada ko'pchilik talabalar aspirantura malakasini oshirish haqida o'ylamasdan oldin o'z mutaxassisligi haqida ko'p narsalarni o'rganishgan.

AQSHda talabalar huquq yoki tibbiyot fakultetiga ikkala fanni ham to'liq o'rganmagan holda kirishlari mumkin bo'lsa, Buyuk Britaniyada talabalar ushbu fan bo'yicha minimal ma'lumotga ega bo'lgan holda aspiranturaga kirishlari kam uchraydi.

Aytish joizki, Buyuk Britaniyada huquq va tibbiyot yo'nalishlarini ikkalasida ham bakalavriat malakasisiz o'qish mumkin.

O'qish muddati	BA: 4 yil MA: 2 yil PhD: 5-7 yil yoki undan ko'proq	BA: 3 yil MA: 1 yil PhD: 3 yil
Akademik muddat	Aksariyat maktablar 2 semestr tizimidan foydalanadi, ammo ba'zilar 3 semestr yoki choraklik tizimdan foydalanadi. Ko'pgina maktablar avgust oyining o'rtalarida boshlanadi va may oyida tugaydi.	Ko'pchilik 2 semestr tizimidan ham foydalanadi, ammo ba'zilar 3 semestr yoki chorak tizimlardan foydalanadi. O'quv yilining boshlanishi va oxiri universitetga qarab farq qiladi.
Universitet tashkiloti	Universitetlar ko'pincha fanlar bo'yicha guruhlariga bo'linadi, ammo bu guruhlar odatda universitetdan farqlanmaydi.	Universitet turli kollejlardan uchun tayanch tashkilot vazifasini bajaradi. Kollejlardan bir-biridan mutlaqo mustaqildir
Ta'lim turi	Turli xil va erkinlikka egadir	Faqatgina o'qish tartibi bo'yicha o'qish

Uy vazifalari	Doimiy o'qish va yozma topshiriqlari	Semestr davomida umumiy topshiriqlar
Narxi	Baland	O'rtacha
Baholar	Barcha berilgan topshiriqlarga qarab baholanadi	Yakuniy imtihonga qarab baholanadi
Yashash holati	Xonadoshi bilan yotoqxonalar. Kampusdan tashqari turar joylarda yashash mumkin	Odatda xonadoshi bo'lmagan yotoqxonalar. Kampusdan tashqari turar joylarda yashash mumkin
Ta'lim bosqichlari	Bakalavrlar, magistrlar, PhD, turli kasbiy va kasbiy darajalar	Milliy diplom, oliy ma'lumot to'g'risidagi guvohnoma, oliy ma'lumot to'g'risidagi diplom, tayanch darajasi, bakalavrlar, magistrlar, PhD, turli kasbiy va kasbiy darajalar. Aspirantura darajalari o'qituvchilik va tadqiqot darajalariga bo'lingan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Yasheva G. Klasterы v belorusskoy ekonomike. // Nauka i innovatsii. 2012, № 8. S. 34-36. № 9. S. 28-30.

2. Porter M. Mejdunarodnaya konkurensiya. Konkurentnyye preimущestva stran. – M., 1993.

3. Porter M. Konkurensiya. Per. s ang. / M.Porter. – M.: Izd.dom «Vilyams», 2006. 4. Solvell O., Lindqvist G., Ketels C. The Cluster Initiative Green Book, 2003. Elektronnyy resurs: <http://www.cluster-research.org>.

5. Maskell P. Building global knowledge pipelines. The role of temporary clusters [Journal]. // European Planning Studies. 2006. 8: Vol.14.997-100 page.